



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní JUDr. Miladou Haplovou v právní věci žalobce: **L. F.**, bytem, Slovenská republika, proti žalované **České správě sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, o starobní důchod, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 22.4.2013, č.j. 430 124 765/315-OL,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 22.4.2013, č. j. 430 124 765/315-OL **se zrušuje** a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Shora uvedeným rozhodnutím žalovaná zamítla námitky a potvrdila rozhodnutí ČSSZ I. č.j. 430124765/428 a č. II. č.j. 430124765/428 ze dne 6.11.2012. Rozhodnutím č. I. ČSSZ zvýšila podle ust. § 56 odst. 1 písm. b) zák. č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění ve znění pozdějších předpisů (dále v textu zákon o důchodovém pojištění) a čl. 11 Smlouvy mezi Českou republikou a Slovenskou republikou o sociálním zabezpečení publikovanou pod sdělením Ministerstva zahraničních věcí č. 228/1993 Sb., (dále jen Smlouva) účastníku řízení od 24.11.2013 starobní důchod na 6.286 Kč měsíčně a rozhodnutím č. II. upravila od 1.5.2004 s přihlédnutím k čl. 118 odst. 1 nařízení Rady (EHS) č. 574/72 (dále jen nařízení č. 574/72) na částku 6.701 Kč měsíčně stanovenou podle čl. 46 odst. 1 nařízení Rady (EHS) č. 1408/71 (dále jen nařízení 1408/71) a počínaje dnem 1.5.2010 i s přihlédnutím k nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 (dále jen nařízení č. 883/2004) a k nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 (dále jen nařízení č. 987/2009). V námitkách účastník řízení namítal, že až do 20.7.1993 byl zaměstnán u společnosti Š. P., a.s., při výstavbě atomové elektrárny M. a šlo o vyslaného pracovníka dle čl. 8 odst. 1 Smlouvy od 1.1.1993 až

do konce 24. kalendářního měsíce po tomto dni a vztahovaly na něj předpisy vysílajícího smluvního státu, tj. ČR. Pojistné mělo být odvedeno do ČR, zhodnocení dob pojištění v roce 1993 s ohledem na čl. 7 Smlouvy je nesprávné a tím není správně spočtena výše důchodu. V doplnění námitek ČSSZ sdělil, že v letech 1993, 1994 a 1995 bylo pojistné odváděno duplicitně v ČR i SR, což doložil kopií výpisu o dobách zaměstnání od sociální pojišťovny Bratislava ze dne 12.1.2002. ČSSZ kontrolou zjistila, že všechny doby pojištění i vyměřovací základy byly na základě podkladů, jež má k dispozici bezchybně zohledněny, započteny a správně uvedeny v osobních listech důchodového pojištění (dále v textu OLDP), jež byly nedílnou součástí napadených rozhodnutí. Protože účastník řízení s přihlédnutím k čl. 20 Smlouvy splnil podmínky nároku na starobní důchod, před dosažením důchodového věku v ČR bez přihlédnutí k dobám pojištění získaných v SR přiznala tento důchod výlučně podle českých dob pojištění.

ČSSZ postupovala podle § 33 odst. 1, 2, § 34 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění, výpočtový základ zjistila z osobního vyměřovacího základu, který určila v souladu s § 16 téhož zákona, když rozhodující údaje uvedla do osobního listu důchodového pojištění ze dne 1.11.2012. Při výpočtu osobního vyměřovacího základu (OVZ) postupovala dle čl. 9 Správního ujednání o provádění Smlouvy, publikované pod sdělením Ministerstva zahraničních věcí č. 117/2002 Sb., m.s. (dále jen Správní ujednání), tj. nepřihlížela k výdělkům dosaženým po rozdělení ČSFR ve druhém smluvním státě, a pokud nebyly v téže době dosaženy výdělky na území prvního smluvního státu nepřihlíží se ani k době, v níž byly tyto výdělky dosaženy. ČSSZ dobu výkonu výdělečné činnosti účastníka řízení ve Slovenské republice po 31.12.1992 vyloučila. Následně ČSSZ stanovila výpočtový základ podle § 15 zákona o důchodovém pojištění a podle § 36 odst. 1 téhož zákona ve znění do 31.12.2009 stanovila výši procentní výměry starobního důchodu před dosažením důchodového věku přiznávaného podle § 31 téhož zákona. Účastník řízení podle § 32 téhož zákona dosáhl důchodového věku ve věku 61 let a 4 měsíců dne 24.5.2004 a ke dni přiznání starobního důchodu 24.1.2003 mu zbývalo do dosažení důchodového věku 486 dnů. Za tuto dobu musela být procentní výměra snížena o 5,4 % výpočtového základu. Výše starobního důchodu od ledna 2004 na základě Nařízení vlády č. 337/2003 o zvyšování důchodu o splátky splatné v roce 2004 činila výše starobního důchodu 6.411 Kč.

Dne 1.5.2004 v souvislosti se vstupem ČR do Evropské unie se staly pro ČR závaznými Evropské předpisy vztahující se na oblast sociálního zabezpečení. Žádosti o dávky ve stáří se dle čl. 118 Nařízení č. 574/72 od dne vstupu nařízení v platnost nově posoudí podle nařízení o koordinaci sociálního zabezpečení, tj. nařízení č. 1408/71 a č. 574/72. Příslušná instituce každého členského státu, jehož právním předpisům pracovník podléhá a plní jimi požadované podmínky pro získání nároků na dávky, aniž je nutno přihlédnout k dobám pojištění získaným v jiném členském státě, vypočte dle čl. 46 odst. 1 nařízení č. 1408/71 výši dávky odpovídající celkové délce dob pojištění, ke kterým se přihlíží podle těchto právních předpisů, tj. právních předpisů ČR, tzv. „sólo důchod“ a rovněž vypočte výši dávky, která by náležela na základě použití pravidel stanovených v odst. 2 písm. a), b) čl. 46, tzv. dílčí důchod a přihlédne se pouze k částce, která je vyšší. Ve smyslu čl. 46 odst. 1 nařízení č. 1408/71 žalovaná vypočetla výši starobního důchodu výlučně podle právních předpisů ČR. Postupovala podle § 33 odst. 1, 2, § 34 odst. 1, určila osobní vyměřovací základ v souladu s § 16 zákona o důchodovém pojištění s tím, že podstatné údaje jsou uvedeny v OLDP ze dne 1.11.2012. Výpočtový základ zredukovala podle zákona o důchodovém pojištění ve znění účinném do 31.12.2003, § 36 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění aplikovala ve znění účinném do 31.12.2009 včetně ust. § 31, přičemž vycházela z důchodového věku, kterého dosáhl účastník řízení dne 24.5.2004 a požadoval přiznání starobního důchodu k 24.1.2003. Výše starobního „sólo důchodu“ činila 5.721 Kč.

ČSSZ provedla dále výpočet dílčího důchodu dle čl. 46 odst. 2 písm. a), b) nařízení č. 1408/71, přičemž vycházela z informací slovenského nositele pojištění uvedených na formuláři E 205 SK ze dne 25.10.2012, podle nichž účastník řízení získal slovenskou dobu pojištění v rozsahu 2.365 dnů. Následně provedla nové výpočty v souladu s ust. § 33 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění ve znění účinném do 31.12.2004, stanovila procentní sazbu výměry v souladu s § 33 odst. 2 z výpočtového základu podle doby pojištění získané do vzniku nároku na starobní důchod. Podle § 34 odst. 1 činila výše procentní výměry starobního důchodu 64,5% výpočtového základu měsíčně. Při stanovení výpočtového základu vycházela z osobního vyměřovacího základu zjištěného podle § 16 zákona o důchodovém pojištění ve znění účinném do 29.9.2011 a tyto údaje jsou obsaženy v OLDP ze dne 2.11.2012. Při výpočtu osobního vyměřovacího základu musela přihlédnout k čl. 47 odst. 1 písm. b) nařízení č. 1408/71 a za dobu pojištění získanou v samostatné SR v rozhodném období dosadit průměrný denní indexovaný výdělek. Za účelem vytvoření fixe, že v období výkonu činnosti v cizině by pojištěnec dosáhl obdobných výdělků, jako by pracoval v ČR. Průměrný denní indexovaný výdělek 798,6861 Kč byl dosazen za jednotlivé dny, ve kterých trvalo pojištění spojené s výdělečnou činností v SR. Výpočtový základ pak žalovaná zredukovala podle § 15 zákona o důchodovém pojištění ve znění účinné do 31.12.2003 a podle § 36 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění ve znění do 31.12.2009 provedla snížení výše procentní výměry starobního důchodu před dosažením důchodového věku přiznaného před dosažením důchodového věku. Teoretická výše procentní výměry starobního důchodu byla tímto postupem zjištěna ve výši 6.411 Kč. Následoval výpočet výše dílčího důchodu podle § 46 odst. 2 písm. b) nařízení č. 1408/71 na základě poměrů dob pojištění získaných v českém důchodovém systému a dob získaných ve všech členských státech EU včetně ČR. V českém systému získal 13.407 dnů, ve slovenském 2.365 dnů. Výše základní a procentní výměry teoretické výše důchodu se vynásobí poměrem dob (13.407/15.772). Součet zjištěné základní výměry a procentní výměry činil 6.564 Kč a je vyšší, než výše „sólo důchodu“ 5.721 Kč. Od splátky splatné po 31.12.2003 činil důchod po zvýšení podle Nařízení vlády 337/2003 Sb., 6.701 Kč. K 1.5.2004 byl účastník řízení poživitelem starobního důchodu přiznaného podle čs. právních předpisů s přihlédnutím ke Smlouvě, proto bylo v souladu s čl. 118 nařízení č. 574/72 provedeno porovnání výše důchodu, a protože výše starobního důchodu k 1.5.2004 vypočteného podle evropských nařízení byla 6.701 Kč, tj. vyšší než s přihlédnutím ke Smlouvě (6.411 Kč), ČSSZ rozhodla, že účastníku řízení náleží starobní důchod přiznaný dle právních předpisů EU. Výši starobního důchodu k 1.5.2004 6.701 Kč v následujícím období na základě provedení výpočtů podle Nařízení vlády o zvyšování důchodů v letech 2005 - 2008 zvýšila na částku 8.802 Kč měsíčně od lednové splátky 2009.

Dne 1.5.2010 nastala účinnost nařízení č. 883/2004 a nařízení č. 987/2009 a podle čl. 94 odst. 1 tohoto nařízení provedla ČSSZ přepočet výše důchodu a zjistila, že k 1.5.2010 vypočtený důchod podle nařízení č. 883/2004 je stejný jako důchod vypočtený podle nařízení č. 1408/71, a proto nadále náleží důchod přiznaný podle nařízení č. 1407/71. Od splátek splatných po 31.12.2010 do splátky splatné po 31.12.2012 provedla ČSSZ úpravu výše starobního důchodu podle příslušných nařízení vlády o zvýšení důchodu tak, že od splátky od v lednu 2013 činí výše starobního důchodu 9.393 Kč měsíčně.

Pokud se týká odvodu pojistného na sociální zabezpečení a příslušnosti k právním předpisům provedla ČSSZ šetření u společnosti Škoda Praha a.s., a na základě poskytnutých dokumentů zjistila, že účastník řízení měl v době od 1.9.1991 do 31.7.1993, kdy byl převeden do společnosti E. M. sjednané místo výkonu práce na celém území ČSFR, což vyplývá z kopie zápisu ze dne 20.7.1993, kterým ukončil pracovní poměr ve společnosti Škoda Praha, a.s., a do pracovního poměru u ní vstoupil od 1.1.1994 s místem výkonu práce v N., tj. ve Slovenské republice s tím, že pro účely cestovních náhrad se jako pravidelné pracoviště

sjednává místo trvalého bydliště. Trvalé bydliště účastníka řízení v době výkonu činnosti pro společnost Š. P., a.s. bylo v Trnavě na území dnešní SR. V roce 1993 bylo zaměstnavatelem účastníka řízení placeno v lednu a únoru pojistné podle právních předpisů ČR, od března do července dle předpisů SR, což vyplývá z výplatních lístků. Pro posouzení příslušnosti zápočtu doby pojištění v období po rozdělení České a Slovenské federativní republiky je rozhodující, zda účastník řízení podléhal právnímu předpisu o sociálním zabezpečení v České nebo Slovenské republice. Pravidla k určení příslušnosti jsou obsažena v čl. 7 a násl. Smlouvy. Základním pravidlem pro určení příslušnosti je místo výkonu práce a není rozhodné, ve kterém státě bylo sídlo zaměstnavatele. Protože místo výkonu práce účastníka řízení, celé území ČSFR se vztahuje na již neexistující stát, jehož území pokrývají území obou republik, nelze tuto skutečnost brát jako rozhodnou pro určení příslušnosti k právním předpisům. Jako klíčový se jeví faktické odvádění pojistného do českého systému za leden až únor 1993 a následně slovenského od března do července 1993, protože dle č. 3 správního ujednání se účastí na důchodovém zabezpečení rozumí i placení pojistného. Uváděné skutečnosti, že byl účastník řízení k výkonu práce na území SR vyslán, žalovaná dodává, že pracovník, na něhož dopadá smlouva nemůže být dle čl. 4 správního ujednání vyslán na území smluvního státu, kde má trvalý pobyt, pokud nemá uvedeno v pracovní smlouvě místo výkonu práce na území druhého smluvního státu. Účastník řízení měl sjednané místo výkonu práce na území neexistujícího státu v rozsahu, který pokrývá i území jeho trvalého pobytu, nevztahuje se na něj v souladu s čl. 4 správního ujednání čl. 8 Smlouvy.

Dle kopie výpisu o dobách zaměstnání ze dne 12.1.2002 není prokázána duplicita odbodu, neboť informace v ní obsažené byly slovenským nositelem pojištění v pozdější době pozměněny na základě nově získaných informací a poskytnuty ČSSZ (formulář E 205 SK ze dne 25.10.2012). Čestné prohlášení ze dne 16.1.2013 a 6.4.2013 není věrohodné, neboť účastník řízení podle zápisu z 20.7.2013 ukončil zaměstnání pro společnost Škoda Praha a.s., platový dekret ze dne 1.8.1993 mu byl vystaven společností E. M., dne 1.12.1993 byl veden v evidenci uchazečů o zaměstnání, 23.12.1993 uzavřel novou pracovní smlouvu se společností Š. P. a.s., nemohl tedy trvale být od 5.11.1986 do 31.12.1998 zaměstnancem společnosti Š. P. a.s.

Žalobou ze dne 24.6.2013 se žalobce domáhá přezkoumání shora uvedeného rozhodnutí, neboť to nekoresponduje se skutkovým stavem o odvodových povinnostech zaměstnavatele podle platné pracovní smlouvy po rozdělení společného státu od 1.1.1993 a je proto nesprávné. Žalovaná ignoruje důkaz o místě výkonu práce žalobce od 1.1.1993 do 1.4.1995, který je přílohou podání Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 6.4.2013.

Je prokázáno, že na účastníka řízení se vztahuje čl. 8 Smlouvy v souladu s čl. 4 správního ujednání. V osobním listě důchodového pojištění ze dne 21.11.2002 je v ČR započítána doba pojištění 636 dní za období od 1.1.1993 do 31.3.1995. Odvody pojistného nemá a.s. Š. P. splněné za 153 dní v roce 1993. Ve výpisech o dobách zaměstnání je v SR započítána doba pojištění 789 dní pro účastníka za období od 1.1.1993 do 31.3.1995, proto je doba pojistného za dobu 636 dní duplicitní a za 153 dní odváděla neznámá osoba. Doby pojištění na formuláři E 205 SK po 10-ti letech od podané žádosti jsou ukázkou manipulace s dobami pojištění ve vzájemné součinnosti obou nositelů zabezpečení. Výplatní lístky není možné akceptovat jako důkaz o správnosti vykonávání odvodů do systému v SR, obsahují osobní číslo a organizační jednotku podle platné pracovní smlouvy, proto odvody měly být provedeny jen do systému v ČR.

V rozhodnutí č. II. ze dne 6.11.2012 je provedena změna vyměřovacího základu z částky 6.568 SK na částku 118.793 SK dle OLDP ze dne 2.11.2012, kdy 184 dnů v roce 1999 byl žalobce živnostníkem.

Žalobce dále namítá, že podle zápisu ze dne 20.7.1993 neukončil zaměstnání pro společnost Š. P. a.s., což je k důležité prokázání odvodových povinností do důchodového systému. Po vyjádření ze dne 20.7.1993 zaměstnavatel ústně oznámil žalobci, že dne 1.8.1993 bude převedený na náhradní práci v Elektrárně M., Š. P. a.s., měla objednané konzervační práce u společnosti E. s.r.o. M. a 15.11.1993 tato společnost předložila účastníkovi platový dekret ze dne 1.8.1993, který podepsal s výhradou. Spor ohledně porušování pracovní smlouvy Š. P. a.s. neřešil soudní cestou, neboť měl nabídku na pracovní uplatnění a 23.12.1993 podepsal se společností novu pracovní smlouvu. Se společností E. s.r.o. M. neměl uzavřenou pracovní smlouvu ani dohodu o vykonávání práce, uvedená společnost neměla tedy povinnost odvádět pojistné v SR. Odvody od 1.1.1993 do 30.11.1993 měly být prováděny do systému v ČR.

Od uplatnění nároku dne 24.1.2003 nebylo správně rozhodnuto o jeho výši, proto žalobce navrhuje, aby na základě skutečností uvedených v žalobě napadené rozhodnutí soud zrušil.

Pokud se týká skutkového stavu o místě výkonu práce od 1.1.1993 do 1.4.1995, jak dále uvedl žalobce, je třeba vycházet z toho, že zůstala v platnosti pracovní smlouva i v roce 1993, zaměstnavatel měl sídlo na území ČR, místo výkonu práce zaměstnance se změnilo z území ČSFR na území Česká republika, pracoviště Mochovce se nacházelo na území druhého smluvního státu a zaměstnavatel osvědčil podle platné pracovní smlouvy skutečnost, že zaměstnance od 1.1.1993 vyslal na území druhého smluvního státu (trvalý pobyt zaměstnance na území druhého smluvního státu není překážkou platnosti vyslání). Od 1.1.1993 je tak předběžně vykonaný čl. 8 odst. 1 Smlouvy. Doba platnosti pracovní smlouvy je prokázána v roce 1993 na základě zápisu ze dne 20.7.1993, v celém roce 1993 byl žalobce zaměstnancem společnosti Škoda Praha a.s. s evidenčním číslem 8063751, které je uvedené na výplatních lístcích i od 1.3.1993 do 31.7.1993, kdy byl odvod pojistného vykonáván podle předpisů SR, Škoda Praha a.s. odváděla pojistné v obou smluvních státech. V období od 1.8.1993 do 30.11.1993 byl žalobce dočasně převedený zaměstnavatelem do E. s.r.o., který vykonával práce pro Š. P. a.s. Pracovní smlouva se Š. P. a.s. zůstala v platnosti a nezbavila Škodu Praha a.s. povinnosti vykonávat odvody do ČR. S E. neměl uzavřenou žádnou pracovní smlouvu ani dohodu. Duplicitní odvody pojistného v letech 1993 a 1995 zneužívají nositelé zabezpečení pro manipulaci s dobami pojištění.

Žalovaná ve vyjádření ke včas podané žalobě dne 24.6.2013 uvedla, že rozhodnutím č. I. ze dne 6.11.2012 byl upraven starobní důchod od 24.1.2003 na částku 6.286 Kč a rozhodnutím č. II. z téhož dne byla výše důchodu upravena od 1.5.2004 na 6.701 Kč a od 1.5.2010 postupně na částku v lednu 2013 9.383 Kč. Dle čl. 7 Smlouvy je základním pravidlem pro stanovení příslušnosti místo výkonu práce, nikoliv sídlo zaměstnavatele a protože místo výkonu práce žalobce bylo území státu ČSFR, který již neexistuje, nelze tímto způsobem určit příslušnost k právním předpisům, a proto se na žalobce nevztahuje čl. 8 Smlouvy. Pokud žalobce tvrdí, že byl vyslán na území SR, nemohlo jít o vyslání, neboť trvalý pobyt a místo výkonu práce dle pracovní Smlouvy byl v jednom státě, tj. v ČSFR. V dalším žalovaná odkázala na odůvodnění svého vyjádření.

Podáním ze dne 23.10.2014 žalobce namítal, že žalovaná nerespektovala uloženou povinnost a bez dokazování akceptovala oznámení ze dne 25.10.2012 ze Slovenské republiky o dobách pojištění získaných na jejím území v trvání 275 dnů v roce 1993. Doby pojištění nemůžou být započítány duplicitně a soudem uložená povinnost není splněna. Navrhl přerušit řízení do vyřešení této otázky mezi žalovanou a žalobcem.

V podání ze dne 17.1.2015 žalobce sdělil, že doba pojištění v rozsahu 275 dní v roce 1993 není zhodnocena ve výpočtu starobního důchodu u žádného nositele zabezpečení, rozhodnutí týkající se starobního důchodu je přezkoumávané před Krajským soudem v Trnavě (sp. zn. 38 Sd/166/2006-371). Žalovaná nezjistila skutkový stav věci bez důvodných pochybností a v dostatečném rozsahu, nepředložila relevantní důkazy o svých tvrzeních. Soud nerespektuje právní názor NSS v rozsudku č.j. Ads 134/2009-69 ze dne 14.5.2010. Všechny rozhodující orgány v ČR a SR si neposkytují vzájemné informace. Podaný návrh ze dne 28.7.2014 na řešení předběžné otázky porušování smlouvy rozhodující soud ignoruje, všechny rozhodující orgány jsou zodpovědné za dodržování smluv a soud porušuje právo na spravedlivé soudní řízení. Dále žalobce učinil návrh na zabezpečení důkazu od nositele pojištění v SR ohledně dob pojištění v roce 1993 a vyžádal si příslušné vyjádření a namítá nesrovnalosti ohledně vyměřovacího základu v roce 1999 z částky 6.568 Sk na částku 118.793 Sk v rozhodnutí č. II. ze dne 6.11.2012 v OLDP ze dne 2.11.2012.

Dle rozsudku č.j. 34 Ad 35/2010-89 ze dne 17.8.2010 bylo rozhodnutí ČSSZ ze dne 27.8.2008 zrušeno pro vady řízení a věc vrácena žalované k dalšímu řízení. Tímto rozhodnutím žalovaná upravovala žalobci od 1.5.2004 starobní důchod podle č. 46 odst. 1 nařízení Rady EHS s přihlédnutím k čl. 118 nařízení Rady (EHS) č. 574/72 na částku 6.633 Kč. Při rozhodování byl soud vázán závazným právním názorem NSS sp. zn. 4 Ads 134/2009.

V uvedeném rozsudku se NSS zabýval stížnostními námitkami stěžovatele a konstatoval, že *„odvod pojistného do určitého systému důchodového pojištění však není jedním z pravidel pro určení použitelných právních předpisů, která nařízení stanovuje za účelem zajištění toho, aby migrující pracovníci podléhali systému sociálního zabezpečení jen jednoho členského státu a vyhnuli se tak potížím, které by nastaly v důsledku souběžné aplikace právních řádů více zemí.Odvod pojistného v určitém členském státě představuje důsledek použití pravidla pro určení nositele důchodového pojištění a není tímto pravidlem samotným. Podle čl. 13 odst. 2 písm. a) nařízení zaměstnanec podléhá právním předpisům členského státu, na jehož území je zaměstnán, i když má bydliště na území jiného státu nebo i když podnik nebo zaměstnavatel, který ho zaměstnává, má sídlo nebo místo podnikání na území jiného členského státu. Základní pravidlo pro určení členského státu, jehož právním předpisům týkajících se v nařízení obsažených odvětví sociálního zabezpečení zaměstnanec podléhá, se odvíjí od místa skutečného výkonu práce zaměstnance a nikoliv od jeho bydliště či sídla zaměstnavatele. Pouze členský stát, na jehož území vyvíjí zaměstnanec svou závislou výdělečnou činnost, je tedy příslušný k výběru pojistného i poskytování dávek, na něž získá daná osoba nárok. Zásada lex loci laboris se přitom do přistoupení ČR k Evropské unii používala na základě Smlouvy o sociálním zabezpečení, neboť podle jejího čl. 7 se účast na důchodovém zabezpečení a nemocenském pojištění výdělečné činné osoby řídí právními předpisy smluvního státu, na jehož území je výdělečná činnost vykonávána.*

Výjimku z uvedeného základního pravidla představuje institut vyslání pracovníků, který je zakotven v čl. 14 odst. 1 nařízení. Podle něho osoba zaměstnaná na území členského státu podnikem, pro nějž obvykle pracuje, která je vyslána tímto podnikem na území jiného členského státu, aby tam pro něj vykonala práci, nadále podléhá právním předpisům prvního členského státu za předpokladu, že očekávané trvání této práce nepřekračuje 12 měsíců, přičemž toto vyslání lze při splnění určitých podmínek prodloužit až na dobu dalších 12 měsíců. V době vyslání zaměstnance k práci do jiného státu se příslušnost k právním předpisům nemění a vyslaný pracovník nadále podléhá právním předpisům státu, jimiž se řídil před vysláním. Uvedený institut se aplikoval před 1.5.2004, neboť podle čl. 8 odst. 1 Smlouvy se při vyslání zaměstnance zaměstnavatelem se sídlem na území jednoho smluvního státu na území druhého smluvního státu používají až do konce 24. kalendářního

měsíce po tomto vyslání právní předpisy prvního smluvního státu tak, jako by byl ještě zaměstnán na jeho území.

Stěžovatel v období od 1.4. do 31.7.1993 pracoval u jednoho zaměstnavatele, jímž byla společnost Škoda Praha a.s., jak je zřejmé z přehledu zaměstnání, které je součástí žádosti o přiznání starobního důchodu ze dne 20.1.2003, jakož i ze sdělení tohoto zaměstnavatele ze dne 25.10.2002. Stěžovatel se domáhal uznání uvedené doby pojištění za českou dobu pojištění na základě toho, že společnost Škoda Praha a.s. měla sídlo na území ČR, byla povinna odvádět pojistné za své zaměstnance do českého systému důchodového pojištění a v rozhodném období mu vyplácela mzdu v české měně, což doložil platovým dekretem vystaveným dne 1.4.1993. Tyto skutečnosti, stejně jako odvod pojistného do Slovenské republiky však nepředstavují kritéria, na základě nichž by bylo možno určit, zda dobu pojištění získanou od 1.4.1993 do 31.7.1993 je nutné považovat za českou či slovenskou dobu pojištění. Základním pravidlem pro určení příslušnosti k právním předpisům členského státu bylo v posuzovaném případě místo skutečného výkonu výdělečné činnosti stěžovatele, jak již bylo podrobně uvedeno. Žalovaná však nikterak nezjišťovala, zda byl stěžovatel v rozhodné době zaměstnán na území ČR či SR, neboť se domnívala, že toho kvůli poznatku o odvodu pojistného na Slovensko již není zapotřebí. Předložený správní spis neobsahuje žádný údaj, z něhož by bylo možné zjistit místo skutečného výkonu zaměstnání stěžovatele od 1.4.1993 do 31.7.1993. Na tuto rozhodnou skutečnost přitom nelze usuzovat ani z toho, že za tento časový úsek evidenční list důchodového zabezpečení vyhotovil slovenský nositel důchodového pojištění, neboť tento dokument obsahuje údaje vztahující se k zaměstnání stěžovatele u společnosti Škoda Praha a.s. za roky 1986 až 1993, které bylo s výjimkou období od 1.4.1993 do 31.7.1993 zahrnuto mezi české doby pojištění. Nejsou založeny ani žádné listiny vztahující se k případnému použití institutu vysláním či sjednání odchýlných pravidel pro určení příslušnosti k právním předpisům jediného členského státu.

Žalovaná přitom mohla určit nositele důchodového zabezpečení za období od 1.4.1993 do 31.7.1993 podle pravidel obsažených v nařízení za pomoci vyjádření stěžovatele případně důkazu k němu připojených, z nichž by bylo možné jednoznačně dovodit, zda se v rozhodné době místo skutečného výkonu zaměstnání nacházelo na území ČR nebo Slovenska. Tyto skutečnosti si mohla žalovaná ověřit také dotazem u tehdejšího zaměstnavatele stěžovatele společnosti Š. P. a.s. a jí předloženými doklady, pomocí nichž mohlo být navíc zjištěno, zda se na slovenském území nacházelo nějaké pracoviště tohoto právního subjektu a zda ten do něho vysílal své zaměstnance k výkonu práce a využíval tak výjimky ze zásady lex loci laboris, popř. zda o u udělení výjimky z ní požádalo příslušné úřady obou zemí. Existenci případné vzájemné dohody o stanovení odchýlných pravidel při určení nositele důchodového pojištění ve vztahu k určité skupině zaměstnanců společnosti Škoda Praha a.s. žalovaná mohla zjistit i přímým dotazem u příslušných českých a slovenských úřadů. Takto však nepostupovala, v důsledku čehož nemohla zjistit, zda odvod pojistného do slovenského systému důchodového pojištění za období od 1.4.1993 do 31.7.1993 byl důsledkem nesprávné aplikace příslušných kolizních norem stanovených ve smlouvě, které se uplatňují i podle nařízení, nebo zda zaměstnavatel stěžovatele takto odvedl pojistné v souladu s pravidly pro určení používání právních předpisů. Ověření správnosti postupu Škoda Praha a. s. bylo přitom na místě obzvláště za situace, kdy stěžovatel u této společnosti pracoval po rozdělení ČSFR ještě v obdobích od 1.1.1993 do 31.3.1993 a od 1.1.1994 do 31.3.1995, ve kterých bylo odvedeno pojistné do českého systému důchodového pojištění.

Nejvyšší správní soud tak konstatoval, že ve vztahu k určení nositele důchodového pojištění a z toho vyplývajícího posouzení doby pojištění za dobu od 1.4.1993 do 31.7.1993 žalovaná nezjistila žádné rozhodné skutečnosti. Skutková podstata, z nichž vycházela sice přímo není v rozporu se spisy, avšak nezjistila skutečný stav věci bez důvodných pochybností a v dostatečném rozsahu.“

Ze správního spisu vyplývá, že v době po rozhodnutí NSS se žalovaná při provádění dokazování soustředila opět na zjišťování toho, zda odvod pojistného v době od 1.1.1993 do 31.7.1993 prováděla či měla provádět Česká republika či Slovenská republika a zatím účelem korespondovala s tehdejšími zaměstnavateli Škoda Praha a.s., a Sociální pojišťovnou v Bratislavě.

V předmětné věci však mělo být dokazování vedeno směrem, který určil ve svém rozsudku NSS poté, co konstatoval, že odvod pojistného do určitého systému důchodového pojištění není jedním z pravidel pro určení použitelných právních předpisů, ale představuje důsledek použití pravidla pro určení nositele důchodového pojištění a není tímto pravidlem samotným. NSS v rozsudku dále uvedl, že podle čl. 13 odst. 2 písm. a) nařízení zaměstnanec podléhá právním předpisům členského státu, na jehož území je zaměstnán, i když má bydliště na území jiného členského státu nebo, i když podnik nebo zaměstnavatel, který ho zaměstnává, má sídlo nebo místo podnikání na území jiného členského státu. Základní pravidlo pro určení členského státu, jehož právním předpisům týkajících se v nařízení obsažených odvětví sociálního zabezpečení se tedy odvíjí od místa skutečného výkonu práce zaměstnance, nikoliv bydliště či sídla zaměstnavatele. Tato zásada se do přistoupení ČR k EU aplikovala na základě Smlouvy dle jejího čl. 7. Výjimkou ze základního pravidla (*lex loci laboris*) je institut vysílání pracovníků zakotvený v čl. 14 odst. 1 nařízení. Osoba zaměstnaná na území členského státu podnikem, pro nějž pracuje, která je vyslána tímto podnikem na území jiného členského státu, aby vykonala práci, podléhá právním předpisům prvního členského státu za předpokladu, že očekávané trvání této práce nepředstavuje 12 měsíců, přičemž toto vyslání lze prodloužit o dalších 12 měsíců a tento institut byl zakotven před 1.5.2004 v čl. 8 odst. 1 Smlouvy.

Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku uvedl, že uznání doby pojištění za českou dobu pojištění na základě sídla společnosti Škoda Praha a.s. a žalobcem tvrzené povinnosti odvádět pojistné do českého systému důchodového pojištění, vyplácení mzdy v české měně či odvod pojistného do SR nejsou kritéria, na základě nichž by bylo možno určit, zda dobu pojištění v období od 1.3.1993 do 31.7.1993 je nutné považovat za českou či slovenskou dobu pojištění a zdůraznil, že základním pravidlem v posuzovaném případě bylo místo skutečného výkonu výdělečné činnosti.

Na základě shora uvedených skutečností musí soud konstatovat, že dokazování v této věci není ve smyslu shora uvedených pravidel dosud úplné. Za účelem zjištění skutečného místa výkonu práce žalovaná využije součinnosti, resp. podání žalobce – k žalobě je připojen jím popsáný skutkový stav o místě výkonu práce od 1.1.1993 do 1.4.1995 ze dne 6.4.2013, podepsaný žalobcem, z něhož lze v průběhu dalšího dokazování stejně tak i z dalších písemností obsahujících místo výkonu práce žalobce po 1.1.1993 vycházet a takto zjištěné skutečnosti řádně zdůvodnit. Pokud bude najisto postaveno, že místo výkonu práce žalobce bylo na území Slovenské republiky, žalovaná povede další dokazování z hlediska pravidel čl. 14 odst. 1 nařízení, resp. před 1.5.2004 čl. 8 odst. 1 Smlouvy. Bude přitom vycházet z dosud uvedených sdělení tehdejšího zaměstnavatele žalobce Škoda Praha a.s. a dalších pokladů vztahujících se k danému období. Pokud na základě takto doplněného dokazování

dospěje k závěru, že se v případě žalobce jednalo o výjimku, rozhodne, že žalobce podléhal právním předpisům prvního členského státu tak, jako by byl zaměstnán na jeho území. Podle NSS rozhodnou skutečností nemůže být za tento časový úsek ani evidenční list důchodového pojištění vyhotovený slovenským nositelem pojištění, neboť dokument obsahuje údaje vztahující se k zaměstnání žalobce u společnosti Š. P. a.s. za roky 1986 – 1993, které bylo s výjimkou období od 1.3.1993 do 31.7.1993 zahrnuto mezi české doby pojištění.

Na základě shora uvedeného soud konstatuje, že správní orgán v průběhu řízení po rozhodnutí NSS sice prováděl ve věci dokazování, nikoliv však v duchu závazného právního názoru tohoto soudu v jeho rozsudku. Dokazování ve věci je tudíž neúplné a dosud neuzavřené a za této situace soud shledal, že byly dány podmínky pro rozhodnutí podle § 76 odst. 1 s.ř.s. Soudu nezbylo, než napadené rozhodnutí žalované opět zrušit a věc vrátit žalované k dalšímu řízení, v němž se bude řídit právním názorem tohoto soudu shora vysloveným, který je v souladu s právním názorem NSS v jeho rozsudku č. j. 4 Ads 134/2009-69 ze dne 14.5.2010.

Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., žalobce v žalobě náklady řízení nežádal, proto mu nevzniklo právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 4. února 2015

JUDr. Milada Haplová, v.r.
samosoudkyně

Za správnost vyhotovení:
Karolina Marešová